

Стариятъ Еклизиасъ нѣкога бѣше казалъ: „*Суета на суетата, всичко е суета!*“ Суетата е единъ отъ най-мощнитѣ двигатели въ живота на хората. Тази суета презъ всички времена много ловко е била използувана отъ владѣтелитѣ. И до денъ днешенъ се намиратъ хора, които могатъ да бждатъ купени съ цената на едно нищожно орденче. Французката революция се опита да унищожи цѣлия блѣсъкъ на монархизма и всичкитѣ срѣдства, съ които той си служеше въ продължение на вѣкове. Животътъ се надсмѣ саркастично надъ тѣзи революционни опити. Въ продължение на нѣколко столѣтия Бурбонитѣ раздаваха ордени, титли и богатства, за да поддържатъ своята властъ надъ Франция. Наполеонъ продължи по сжщия пѣтъ, защото знаеше, какво значи човѣшката суетностъ. Въ продължение на 15 години той палѣше амбицията на хиляди хора съ срѣдства, които не му струваха нищо — ордени, отличия, титли. И руската революция не можа да унищожи тѣзи стари и изпитани срѣдства на макиавелизма — и тамъ вече се създадоха ордени, отличия и титли.

Има единъ единственъ човѣкъ, който споредъ мене, се е отнесълъ най-презрително къмъ залъгалкитѣ на човѣшкото честолюбие. Това е единъ младъ еврейнъ, който презъ войната билъ войникъ и се отличилъ въ едно сражение. Името на този еврейнъ е неизвестно, но за улеснение *нека го наречемъ Нисимачо*. Ето въ какво се състои историята: Предъ очитѣ на цѣлата рота Нисимачо извършилъ истински подвигъ и заслужено билъ награденъ съ златенъ кръстъ за храбростъ. Когато веригата била налѣгала на около сто крачки отъ неприятелския окопъ, Нисимачо се изправилъ и правъ се хвърлилъ напредъ къмъ окопа. Войниците се увлѣкли по него и ротата записала блѣскавъ подвигъ въ своята реляция. Ротниятъ командиръ билъ лудъ отъ радостъ. Следъ сражението той посетилъ въ болницата ранения Нисимачо, окачилъ на *юнашкитѣ му гърди* златния кръстъ и го запиталъ:

— Кажй ми, юначе, кое те направи тъй безразсѣдно храбъръ? Може би ти искаше да докажешъ, че и между еврейтѣ се намиратъ храбри войници?

— Съвсемъ не, господинъ капитанъ!

— Може би ти желаете да видишъ своитѣ домашни и да получишъ отпуска следъ сражението?

— И това не е, господинъ капитанъ!

— Тогава ти си мечталъ за златенъ кръстъ?!...

— И това не ме блазни, господинъ капитанъ... Че колко пари струва този кръстъ, ако река да го продамъ?... Азъ съмъ богатъ човѣкъ, галантерия на едро имамъ...

— Тогава?... Кое те стимулираше въ този подвигъ?

— *Смѣтката, господинъ капитанъ! Само смѣтката и нищо друго.*

— Каква ти смѣтка бѣ човѣче, ти лудъ ли си?!?